

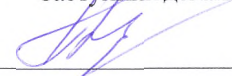
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра теорії та історії соціології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана

«26» 06 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Асистентська педагогічна практика

для здобувачів вищої освіти

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 Соціологія
освітній рівень доктор філософії
освітня програма Соціологія
вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2019/2020
Рік навчання	2-3
Кількість кредитів ECTS	10
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачка: доц. Малес Л.В.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (підпис, ПІБ, дата) «__» ____ 20__ р.

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис, ПІБ, дата) «__» ____ 20__ р.

Розробниця: Малес Л.В. - д.соц.н., доц., доцентка кафедри теорії та історії соціології

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри теорії та історії соціол

 Судаков В.І.

Протокол № 20 від «13» грудня 2019 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «20» 06 2019 року № 8

Голова науково-методичної комісії Петренко-Лисак А.О.

«20» 06 2019 року

1. Мета дисципліни - оволодіння аспірантами сучасними методами, формами та засобами організації та проведення навчальних занять, розвиток професійних навичок та вмінь для вирішення конкретних навчально-виховних, організаційних та навчально-методичних задач в умовах реального педагогічного процесу, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній освітній діяльності.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Знати основні методичні прийоми, набутки світового та вітчизняного викладання і вивчення соціології.
2. Знати зміст основоположних дидактичних та педагогічних принципів та специфіку їх застосування у викладанні в університеті.
3. Володіти базовим знанням методики у викладанні соціології.

3. Анотація навчальної дисципліни: Асистентська практика - це обов'язкова складова частина підготовки аспірантів факультету соціології до викладацької діяльності в ході здобуття освітньо-наукового ступеню доктора філософії. Асистентська практика відіграє значну роль в навчальному процесі Київського національного університету імені Тараса Шевченка, університети є одними з важливих роботодавців для випускників третього рівня освіти, а учбові заклади такого рівня готують не тільки до наукової роботи, але й формують вміння акумулювати актуальні знання з певної проблематики і передавати їх студентству. Програма аспірантської асистентської практики складена відповідно до освітньо-наукової програми докторів філософії зі спеціальності «Соціологія», відповідно до Положення та Програми асистентської практики аспірантів Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

4. Завдання (навчальні цілі): В результаті проходження асистентської практики повинні бути сформовані конструктивні, організаторські, комунікативні й дослідницькі вміння для викладання в університеті, необхідні для забезпечення навчальної та методичної, дослідницької роботи.

Це спрямовано на формування таких компетентностей:

- Здатність брати участь в організації роботи кафедри, факультету, університету, знати та розуміти принципи організації роботи науково-дослідного сектору/лабораторії/, науково-дослідної теми за профілем навчання. (ЗК3.1)
- Здатність брати участь у організації науково-педагогічної роботи кафедри. (ЗК4.1)
- Вміння планувати і ефективно використовувати час у науковій та педагогічній роботі, сучасні освітні технології, методи і засоби навчання. (ЗК4.3)

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Принципи організації науково-педагогічної роботи кафедри, форми та методи викладання соціологічних дисциплін на факультеті соціології	відвідування лекцій, семінарських занять та консультацій, що проводять керівники, кафедр	Підготовка рецензій на відвіданні заняття; обговорення з керівником практики	15
2.1	Систематизувати та готувати лекційний матеріал з використанням останніх досягнень в певній галузі соціологічного знання.	Підготовка методичних матеріалів лекційних та семінарських занять, складання робочої навчальної програми з курсу	Розробка методичних матеріалів лекційних та семінарських занять та програми з курсу, який викладається	20
2.2	Творчо підходити до навчально-методичної роботи з врахуванням здобутків методики викладання соціології у вишах, соціології освіти та	Підготовка методичних матеріалів лекційних та семінарських занять	Розробка методичних матеріалів лекційних та семінарських занять з курсу, що викладається	20

	психолого-педагогічних рекомендацій.			
2.3.	критично оцінювати лекції, семінарські заняття своїх колег, рефлексувати власний досвід і робити на їх основі висновки щодо організації викладацької роботи	Відвідування занять інших аспірантів, узагальнення набутого досвіду	Обговорення на методичних семінарах, написання рецензії на відкриті заняття, готувати звіт з методичних дослідницьких завдань	15
3	Узгоджено із загальним освітнім процесом на факультеті, чітко, доступно, логічно та послідовно викладати навчальний матеріал, керувати студентською аудиторією	Проведення лекційних та семінарських занять, перевірка студентських робіт	проведення лекцій та семінарських (практичних) занять з курсу, оцінювання студентської роботи з контролем з боку керівника	20
4	формування потреби у самовдосконаленні, підвищенні своєї кваліфікації	Відображення результатів власної наукової роботи у підготовлених заняттях для студентів; захист результатів асистентської практики на засіданні кафедри	Презентація результатів проходження асистентської практики (звіт про проходження практики)	10

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)					
	1.1	2.1	2.2	2.3	3	4
Розуміти принципи організації роботи науково-дослідного сектору/лабораторії/, науково-дослідної теми за профілем навчання. (прн10)	+	+				
Вміти брати участь у науково-методичній та організаційній роботі кафедри. (прн13)				+		+
Вміти застосовувати сучасні освітні технології, методи і засоби навчання. (прн14)			+		+	

База практики. Асистентську практику аспіранти II й III років навчання проходять у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка на факультеті соціології. Для забезпечення практики вони закріплюються за кафедрами факультету соціології та викладацьким складом відповідно до навантаження. Керівником асистентської практики є науковий керівник з підготовки дисертаційної роботи.

Завдання асистентської педагогічної практики

Навчальна діяльність

- планування власної викладацької діяльності, підготовка до занять;
- розробка методики проведення занять із використанням активних методів та підготовка необхідних матеріалів;
- проведення різних видів навчальних занять за розкладом у закріпленій академічній групі;
- проведення методичного, психолого-педагогічного аналізу відвіданих занять;
- перевірка письмових студентських робіт та проектів;
- проведення консультацій для студентства;
- підготовка і проведення одного позааудиторного заходу з предмету, що викладається.

Методична діяльність в ході асистентської педагогічної практики

- ознайомлення з особливостями організації освітнього процесу у вищому навчальному закладі (ознайомлення з освітньо-кваліфікаційною характеристикою фахівця, навчальним планом, розкладом занять тощо);
- ознайомлення з кредитно-модульною організацією курсу, який доручено викладати;
- ознайомлення зі змістом освіти спеціальності соціологія (навчальні програми з дисциплін та робочі програми з навчальних дисциплін, підручники, посібники, методичні рекомендації);
- участь у засіданнях кафедр, в роботі методичних семінарів тощо;
- складання робочої навчальної програми курсу, що доручено проводити (тематичного плану і планів окремих занять, завдань для самостійної роботи, завдань для поточного, модульного і підсумкового видів контролю тощо);
- відвідування та аналіз занять інших аспірантів, а також викладацького складу факультету.

Науково-дослідна діяльність в ході асистентської практики

- виконання індивідуальних дослідницьких завдань з підготовки власного дисертаційного дослідження, презентація та обговорення окремих результатів в студентській аудиторії, здійснення методичних розробок протягом педпрактики та складання відповідного звіту ;
- участь у роботі наукового та навчально-методичного семінарів факультету.

Мова викладання: українська.

Форма контролю: диференційований залік.

Місце в структурно-логічній схемі підготовки докторів філософії. ОНД.03. Міжпредметні зв'язки дисципліни з іншими соціологічними та соціогуманітарними науками дають змогу глибше пізнати освітню систему й освітній процес, що є підґрунтям для ефективної освітньої діяльності у вищій школі. Також, важливими є безпосередні міждисциплінарні зв'язки з вибірковою дисципліною «Професійно-педагогічна компетентність викладача вищого навчального закладу» (ДВА.3.01.02).

Терміни вивчення: На проходження асистентської педагогічної практики на 2-3 роках навчання відводиться 300 годин/10 кредитів ЄКТС. Зокрема: проведення різних видів навчальних занять не менше 60 та не більше 100 аудиторних годин.

7. Схема формування оцінки.

Засобами діагностики успішності навчання є аналіз результатів навчальної, методичної, виховної та науково-дослідної роботи тих, хто проходить практику. Оцінка результатів практичної підготовки здійснюється за 100-бальною шкалою.

7.1 Форми оцінювання:

- *навчальної діяльності* - відвідуванні лекцій, семінарських занять, консультацій які проводять викладачі кафедри, участь у засіданнях кафедри; опрацювання теоретичних матеріалів для підготовки та проведення занять; проведення лекцій та семінарських з курсу, що викладається; перевірка студентських робіт та проектів: РН1.1, РН2.1, РН3 – 35 балів (мінімальний бал - 21)
- *методичної та науково-дослідної діяльності* - ознайомлення з організацією науково-педагогічної роботи кафедри; відвідування лекцій та семінарів аспірантів-практикантів, виконання індивідуальних методичних дослідницьких завдань, участь у методичних семінарах, розробка робочої навчальної програми з курсу, що викладається: РН2.2, РН2.3 – 55 балів (мінімальний бал - 33)

- **підсумкове оцінювання:** подання звіту та захист результатів проходження практики на засіданні кафедри РН4 – 10 балів. Мінімальний бал успішного складання (отримання загальної позитивної оцінки) захисту – 6 балів.

7.2 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

9. Рекомендовані джерела:

Основна:

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. – К.: Либідь, 1998. – 560 с.
2. Власова О.І. Методика викладання психології. Підручник. – К.: Геопринт, 2011. – 340 с.
3. Горбач А.Н., Ковалева И.Д., Редько О.А., Сорока Ю.Г. Нетрадиционные методы преподавания социологии. Учеб. пособие. – Харьков, 2001. – 328 с.
4. Социология в аудитории: искусство преподавания. Сб. научно-методических материалов. – Х.: Изд. Центр ХНУ им. В.Н.Каразина, 2003.
5. Социология в аудитории: искусство коммуникации: Научно-методическое пособие для преподавателей. – Х.: Изд. Центр ХНУ им. В.Н.Каразина, 2004.
6. McKinney Kathleen, Beck Frank, Heyl Barbara. Sociology Through Active Learning: Student Exercises. SAGE Publications, 2000.
7. Teaching Sociology \ Journal of the American Sociological Association: SAGE Publications. - <https://journals.sagepub.com/home/tso>

Додаткова:

1. Алексюк А.М. Методи навчання. – К., 1980.
2. Бурдые П. Система образования и система мышления // Высшее образование в России. – 1997. – №2. – С.119-126.
3. Головин Н.А., Завялов В.В. Введение в преподавание социологии с использованием новых информационных технологий. Учеб.пособие. – Спб, 2006.
4. Малес Л. Основи гендерного аналізу в дисциплінах соціогуманітарного циклу. Методичні рекомендації з грифом МОН. - К.: ПРООН, 2004. – 39 с.
5. Малес Л. Фотография в социологических дисциплинах. Методический аспект // Визуальная антропология: новые взгляды на социальную реальность: Сб.науч.ст. / Под ред. Е. Ярской-Смирновой, П.Романова, В.Круткина. – Саратов: Научная книга, 2006. – С. 168-182.
6. Методична скарбничка // Спільна історія. Діалог культур. Навчальний посібник. – Львів ЗУКЦ, 2013. Гриф МОН.
7. Сорока Ю., Плахотнік О., Марценюк Т., Малес Л. Сміслові перспективи навчання / вивчення соціології: студентоцентрована освіта // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. - № 3, 2014. – С.185-203.
8. Эко У. Как написать дипломную работу. М.: Книжный дом Университет, 2003
9. Hamlin John and Janssen Susan Active Learning in Large Introductory Sociology Courses // Teaching Sociology, Vol. 15, No. 1 (Jan., 1987). - Pp. 45-54.
10. Paulson Donald R., Faust Jennifer L.Active and Collaborative Learning in Teaching Sociology